ECLI:LV:ADRJLTN:2018:0608.A420158618.3.S

Lietas Nr.A420158618
A42-01586-18/40

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Liepājā 2018.gada 8.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Sērdiene,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2018.gada 10.janvāra lēmumu Nr.31.1-8.63/9043 „Par /pers A/iesnieguma izskatīšanu".

Aprakstošā daļa

[1] Izvērtējot pieteicēja /pers. A/ iesniegto 2016.gada ienākumu deklarāciju (turpmāk – Deklarācija), Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – Dienests) Fizisko personu deklarāciju uzskaites daļa konstatēja, ka /pers. C/ nav Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 „Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr.899) 56.punktā noteiktā persona. Tāpēc attaisnoto izdevumu summa par viņu pieteicēja Deklarācijā nav ņemama vērā.

Ņemot vērā konstatēto, Dienesta Nodokļu pārvaldes Fizisko personu deklarāciju uzskaites daļas Ceturtās nodaļas vadītāja vietnieks, pamatojoties uz likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 23.panta pirmo daļu, 2017.gada 24.novembrī pieņēma lēmumu Nr.31.1-8.60.4/330461 (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru nolēma noteikt pieteicējam budžetā maksājamo iedzīvotāju ienākuma nodokli (turpmāk – Nodokli) 514,17 *euro* apmērā, nosakot, ka saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 23.panta otro daļu pieteicējam ir pienākums 30 dienu laikā no izlabotās Deklarācijas saņemšanas dienas iemaksāt budžetā trūkstošo nodokļa summu 213,93 *euro* apmērā.

Sākotnējo lēmumu pieteicējs apstrīdēja Dienesta ģenerāldirektoram.

[2] Ar Dienesta ģenerāldirektora 2018.gada 10.janvāra lēmumu Nr.31.1-8.63/9043 „Par /pers. A/iesnieguma izskatīšanu" (turpmāk – Lēmums) nolemts sākotnējo lēmumu atstāt negrozītu.

Lēmumā atzīts, ka pieteicējs nebija tiesīgs savā Deklarācijā iekļaut attaisnotos izdevumus 1124 *euro* apmērā par /pers. A/, jo pieteicēja un /pers. A/ laulība 2017.gada 24.maijā tika šķirta. Tādēļ uz Deklarācijas precizējuma iesniegšanas brīdi – 2017.gada 3.novembri – /pers. A/ normatīvo aktu izpratnē nav uzskatāma par pieteicēja laulāto, t.i., ģimenes locekli.

Lēmums pamatots ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 10.panta pirmās daļas 2.,5., 614.panta 1.[1] un ceturto daļu, Noteikumu Nr.899 56.punktu.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs vērsies ar pieteikumu tiesā, lūdzot Lēmumu atcelt.

Pieteicējs uzskata, ka Lēmums nav pamatots, jo Deklarācija un tās labojums tika iesniegts par 2016. taksācijas gadu, kad pieteicējs bija laulībā ar /pers. A/. Laulība ar /pers. A/ tika šķirta 2017.gada 24.maijā. Turklāt Deklarācija tika precizēta citu iemeslu dēļ (Deklarācijai nebija pievienota jūrnieka grāmatiņas kopija).

Līdz ar to Dienesta norāde, ka Deklarācijas precizējuma iesniegšanas brīdī, t.i., 2017.gada 3.novembrī, pieteicējs vairs nebija laulībā ar /pers. A/, ir nekorekts. Arī /pers. A/ pēc laulības šķiršanas 2017.gadā nav iesniegusi gada ienākumu deklarāciju par 2016.taksācijas gadu.

Pieteicējs arī norāda, ka no Lēmuma viņam nav saprotams, kādu normatīvo aktu izpratnē /pers. A/ uz Deklarācijas precizējuma iesniegšanas brīdi, t.i., 2017.gada 3.novembri, nav uzskatāma par pieteicēja laulāto, t.i., ģimenes locekli.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2018.gada 19.februāra lēmumu nolemts pieņemt pieteicēja pieteikumu par Lēmuma atcelšanu un ierosināt administratīvo lietu.

[5] Atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātā iestāde – Dienests – tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumu uzskata par nepamatotu, pamatojoties uz sākotnējā lēmumā un Lēmumā norādīto argumentāciju, papildus paskaidrojot turpmāko.

Sākotnējā lēmumā un Lēmumā ir norādīta vispusīga un pilnīga argumentācija, kas objektīvi pamato, kādēļ tika nolemts pieņemt konkrētu lēmumu.

Ņemot vērā, ka 2017.gadā pieteicējs un /pers. A/ ir šķīrušies, tad šobrīd bijušie laulātie vairs nav ģimenes locekļi tiesību normu izpratnē. Līdz ar to, iekļaujot Deklarācijā attaisnotos izdevumus par bijušo sievu, pieteicējam ir jāspēj pierādīt, ka izdevumi radušies viņam un viņš ir tiesīgs attaisnotajos izdevumos iekļaut maksājumus par /pers. A/.

Atsaucoties uz likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 19.panta sestās daļas 2.punktā un Noteikumu Nr.899 135.1.apakšpunktā noteikto, Dienests norāda, ka konkrētajā gadījumā pieteicējs nav apliecinājis, ka viņš ir tiesīgs savā deklarācijā iekļaut attaisnotos izdevumus par bijušo laulāto.

[6] Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmā daļa noteic, ka administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi.

Atbilstoši šā panta ceturtās daļas nosacījumiem, tiesa izskata lietu mutvārdu procesā, ja to pirmās instances tiesai lūdzis pieteicējs.

Tā kā pieteicējs nav lūdzis lietu izskatīt mutvārdu procesā, tiesa, pamatojoties uz tiesību normām un lietā iesniegtajiem materiāliem, lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Lietā izšķirams jautājums, vai pieteicējam bija tiesības Deklarācijā attaisnotajos izdevumos iekļaut izdevumus par /pers. A/.

[8] Izvērtējusi lietas materiālus un procesa dalībnieku sniegtos paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka pieteikums ir apmierināms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[9] Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 10.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka pirms ienākuma aplikšanas ar nodokli no gada apliekamo ienākumu apjoma tiek atskaitīti maksātāja izdevumi par maksātāja un viņa ģimenes locekļu (gan tādu, kuru rezidences valsts ir Latvijas Republika, gan tādu, kuru rezidences valsts ir cita Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts) kvalifikācijas paaugstināšanu, specialitātes iegūšanu, izglītības iegūšanu, tai skaitā interešu izglītības programmu apgūšanu bērniem, par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu un veselības apdrošināšanas prēmiju maksājumiem apdrošināšanas sabiedrībām, kas izveidotas un darbojas saskaņā ar Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumu. Minēto izdevumu sastāvu un piemērošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

Noteikumu Nr.899 56.punkts noteic, ka, piemērojot likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 10.panta pirmās daļas 2.punktu, par fiziskās personas ģimenes locekļiem uzskatāmas personas, par kurām tai ir tiesības saņemt nodokļa atvieglojumus saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 13.pantu, kā arī tās vecāki, vecvecāki, laulātais, bērni un mazbērni neatkarīgi no tā, vai viņi ir maksātāja apgādībā. Fiziskās personas tiesības uz attaisnoto izdevumu atskaitīšanu no apliekamā ienākuma nav atkarīgas no tā, vai fiziskā persona kalendāra gadā ir izmantojusi nodokļa atvieglojumus par likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 13.pantā minētajām personām.

Atbilstoši Noteikumu Nr.899 56.punktam, piemērojot likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 10.panta pirmās daļas 2.punktu, par fiziskās personas ģimenes locekļiem uzskatāmas personas, par kurām tai ir tiesības saņemt nodokļa atvieglojumus saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 13.pantu, kā arī tās vecāki, vecvecāki, laulātais, bērni un mazbērni neatkarīgi no tā, vai viņi ir maksātāja apgādībā. Fiziskās personas tiesības uz attaisnoto izdevumu atskaitīšanu no apliekamā ienākuma nav atkarīgas no tā, vai fiziskā persona kalendāra gadā ir izmantojusi nodokļa atvieglojumus par likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 13.pantā minētajām personām.

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 14.panta 1.[1] daļā noteikts, ka šā panta pirmās daļas nosacījumi piemērojami arī tad, ja šā likuma 10.panta pirmās daļas 2.punktā minētos attaisnotos izdevumus apmaksājis maksātāja laulātais, bērns, mazbērns, kāds no vecākiem vai vecvecākiem, bet šā likuma 10.panta pirmās daļas 5. un 6.punktā minētos attaisnotos izdevumus — maksātāja laulātais.

Savukārt likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 14.panta pirmajā daļā noteikts, ka maksātāja tiesības uz attaisnoto izdevumu un atvieglojumu izslēgšanu no apliekamā ienākuma pierādāmas dokumentāri, uzrādot attiecīgus dokumentus vai iesniedzot to norakstus.

No minētajām tiesību normām izskatāmās lietas kontekstā tādējādi izriet, ka deklarācijas iesniedzējs konkrēta taksācijas gada ienākumu deklarācijā apliekamo ienākumu pirms aplikšanas ar nodokli var samazināt cita starpā par tādiem taksācijas gada attaisnotajiem izdevumiem, kas radušies par maksātāja laulāto, neatkarīgi no tā, vai samaksu veicis pats deklarācijas iesniedzējs vai viņa laulātais.

[10] Pieteicējs Deklarāciju ir iesniedzis par 2016.taksācijas gadu.

Līdz ar to noteicošais brīdis faktisko apstākļu noskaidrošanai lietā ir 2016.gads.

[11] Pieteicēja un /pers. A/ laulība ir šķirta 2017.gada 23.maijā (*lietas 18.lapa*).

Tātad 2016.gadā /pers. A/ bija pieteicēja laulātā.

Tādējādi tiesa atzīst, ka 2016.gadā /pers. A/ attiecībā pret pieteicēju bija persona, kura atbilstoši Noteikumu Nr.899 56.punktam uzskatāma par pieteicēja ģimenes locekli.

[12] Lietā nav strīda par to, ka /pers. A/ savā deklarācijā par 2016.gadu attaisnojošos izdevumus, kurus Deklarācijā iekļāvis pieteicējs, nav iekļāvusi. To arī apliecinājusi /pers. A/ 2018.gada 23.janvāra iesniegumā un 2018.gada 9.maija iesniegumā tiesai (*sk. lietas 8., 52.lapā*).

Lietā nav strīda arī par to, ka 2016.gada attaisnotos izdevumus pamatojošos dokumentus par /pers. A/ pieteicējs Dienestam iesniedzis; Deklarācijā iekļauto /pers. A/ attaisnoto izvedumu apmērs ir 1124,29 *euro* (*sk. Deklarāciju lietas 41.-45.lapā un Deklarācijas precizējumu lietas 21.-25.lapā, attaisnojuma dokumenti lietas 27.-40.lapā*).

Savukārt tam, kam šie izdevumi faktiski radušies – pieteicējam vai /pers. A/ – izskatāmajā lietā nav juridiskas nozīmes, jo attaisnotie izdevumi par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu no maksātāja apliekamā ienākuma izslēdzami neatkarīgi no tā, vai tos taksācijas gadā samaksājis pats nodokļu maksātājs vai viņa laulātais.

[13] Ņemot vērā visu spriedumā minēto, tiesa nekonstatē šķēršļus tam, lai pieteicējs Deklarācijā varētu iekļaut attaisnotos izdevumus par /pers. A/.

Līdz ar to Lēmums nav pamatots un ir atceļams.

[14] Pieteicējs par pieteikuma iesniegšanu tiesā samaksājis valsts nodevu 30 *euro* (*lietas 7.lapa*).

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmajai daļai, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13.punktu valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc pieteicēja iesnieguma saņemšanas iestādē Administratīvā procesa likuma 126.pantā minētajos gadījumos no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē. Ja atbildētājs ir privātpersona, valsts nodevu atlīdzina no privātpersonas finanšu līdzekļiem.

Tā kā pieteikums ir apmierināms, no atbildētājas pusē pieaicinātās iestādes par labu pieteicējam piespriežama valsts nodeva 30 *euro*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

apmierināt /pers. A/ pieteikumu pilnībā.

Atcelt no pieņemšanas brīža Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2018.gada 10.janvāra lēmumu Nr.31.1-8.63/9043 „Par /pers. A/iesnieguma izskatīšanu".

Piespriest no atbildētājas – Latvijas Republikas – pusē pieaicinātās iestādes – Valsts ieņēmumu dienesta – par labu /pers. A/ (personas kods /personas kods/, deklarētās dzīvesvietas adrese /adrese/) valsts nodevu 30 *euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Tiesnese S.Sērdiene